

መጅልስ አምን ወለዛልም ቀራራቱ ድድ ኤረትርያ

(22ይ ክፈል)

እብ ዶ/ር አሕመድ ሐሰን ድሕሊ

ተርጀመት: መሐመድ እድሪስ መሐመድ

ወራር አቶብዩ እት ሶማል ለእብ ዘዐት ርኢስ ወዘረእ አቶብዩ መለስ ዜናዊ “አቶብዩ ምን ረሐ እግል ትዳፌዕ ሐቕ ምን ሕቁቃ ቱ” ልትበሀል ለዐለ ሸሬሕ: እብ ፍንቱይ መቃዲሾ ዲብ እዴ መሓክም እስላሚያ ክምሰል ወድቀት ወተሩ ምን አሳሱ በደለ። ሰብ ሰልጠት አዲስ አበባ “መዳፊዐት ኖስ” ለትብል ህግዩ ምን እንዴ አዘመው: “መትዐዳይት ፈደራልየት ሕኩመት” እብ ቅዋት ገለድ “መሓክም እስላሚያ” ህጁም ሐቆመ ሳደፊዮም: ዱቅሪ አስክ ሶማል ዐስከርያይ መትኣታይ እግል ሊደው ክምቶም እንዴ ሸርሐው እግል ለሀድዶ ወለአሳቅሮ አስተብደው። ወዚር እዕላም አቶብዩ ብርሃኑ ሀይሉ “እግል ሕዱድ ወሕኩመት ሶማል እግል ንዳፌዕ ሐቕ ብነ” ዲብ ልብል ሸርሐ። ወካለት አክባር ከነደ ዲብ ዮም 19 ጁላይ 2006 ክምሰለ ለሐብሩ ህዬ: ሸሬሕ ርኢስ ወዘረእ አቶብዩ: አቶብዩ ሶማል እግል ወሪር እግል ቅዋት ገለድ መሓክም እስላሚያ እግል ታያን ሕዚት ክምሰል ህሌት ለለአፍህም ክምቱ ሸርሐ።

ሕኩመት አቶብዩ እግል ሜዳን ሶማል ለሐልፍ ለዐለ ተጠውራት “እግል ወጠንያይ ደሐንዬ ወእስትራተጅያይ መሳልሕዬ ምን ቅያስ ወለዐል ለለአፈርህቱ” ዲብ ልብል ክምሰል ምራዱ ለአንትህዙ ዐለ። ክምሰልሁመ እግል “መሓክም እስላሚያ” ድድ አቶብዩ ጠልቁ ለዐለ ሰቅራታት ምን አማን ለሬመ ስያስያይ ወዲናይ ሰቅራታት

ክምሰል ምስምሰ ትነፈዐ እቡ። እምበል እሊ መሓክም እስላሚያ ናይ ከርስ ቴለሉ እብ ዋጅብ እግል ለአስፌ ኢቀድረ። እብ ተውሳክ ክምሰል ሲነመት አትነኖት ስጃረት ወጫት ላቱ እምበል በሐስ ምን መንዐ፡ ምስል ሸዐብ ሶማል ጀብህት ከስተ። ግረ እለ አሰልፍ አቶብዩ እግለ ዲብ ባይደወ ለዐለት መትዐዳይት ፈደራልየት ሕኩመት እግል ዕቅብት ውሕዳት ነድአት። ሐቆሁመ ድድ ቅዋት መሓክም እስላሚያ ናይ እቅትሳድ ወዐስከርየት ሐርብ እግል ክስተት ዲብ ዮም 28 ዲሰምበር 2006 አስክ ዓሲመት ሶማል መቃዲሾ አቴት። ዲብ ግብለት ለህሌት መዲነት ኪሰማዮ ህዬ ጸብጠት። ዲብ ባይደወ ለዐለት መትዐዳይት ፈደራልየት ሕኩመት ሶማል ህዬ ዲብ ደባባት አቶብዩ እንዴ ትጸዐነት መቃዲሾ ሰበት አቴት፡ ሸዐብ ሶማል ደማን ሐግለ። ቅዋት አቶብዩ ዲብ ረአስ ሶማል ወሶማልዱን ለለሸዐልል ጀራይም አጅረው።

ዲብ ፈደራልየት ሕኩመት ሶማል ናይብ ርኢስ ወዘረእ ወወዘር ካርጅየት ለዐለ ሕሴን ዓይዲድ “ቅዋት አቶብዩ ዲብ መቃዲሾ ፈነ ሕበር አጅረው” እንዴ ቤለ ምን መስኡልየቱ እንዴ ትከረ አስክ ኤረትርየ መጽአ። ርኢስ በርለማን ሶማል ሸሪፍ ሐሰን ሼክ አሕመድ እብ ጀህቱ፡ እግለ ሓድሰት እግል ልክህሉ ሰበት ኢቀድረ ምስል እብ ዶ/ር አሕመድ ሐሰን ድሕሊ ብዕዳም 40 አንፋር በርለማን እት ገበኦ፡ ምስለ እግል ተሕሪር ሶማል እብ ሐዲስ ለጠልቡ ቅዋት እንዴ ተሓበረት ዲብለ ዲብ 2007 ዲብ ዓሲመት ኤረትርየ አስመረ ለገብኦ መ-እተመር ተእሲሲ ሻረከ። መ-እተመር አስመረ 2007 እግል ወራር አቶብዩ ለልትቃወሞ ስያስዱን ቅዋት ሶማል፡ መ-እተመር እስላሚያ ዲብ መትዐደይት ፈደራልየት ሕኩመት ወውዘረእ ለዐለው፡ ርኢስ በርለማን ምስል 40 ብዕዳም አንፋር በርለማን ምን መጅተመዕ መደኒ ሶማል ለትወከለው ሶማልዱን፡ ዲብ ዮም 6 ሰብተምበር 2007 ዲብ አስመረ መ-እተመር ወደው። ለመ-እተመር እብ ርኢስ ሼክ ሸሪፍ ሸክ አሕመድ “ገለድ ተሕሪር ሶማል ምን ሐዲስ” ለትሰመ ተንዚም አሰሰ። ሸሪፍ ሕሰን ሼክ አድም ህዬ ርኢስ ምጅልስ ተንፊዚ እንዴ ገብኦ ተሐረ። መ-እተመር ዲብለ ዲብ ዮም 14 ሰብተምበር 2007 ዲብ አስመረ ለአፍገረዩ ናይ መትመሚ ቢያን አው አዋጅ ክምሰል ሸርሑ፡ እሊ ለተሌ አግደ ቀራር ሓለፈ።

1. ሶማል እብ ሰዳይት እዳረት አሜሪካ አረይ ወራር አቶብዩ ጋብኦት ህሌት።
2. ቅዋት አቶብዩ ድድ ሸዐብ ሶማል መትጃግራይ ለአለቡ ጀራይም አጅረው። እብ ዓኒ እግል መዲነት መቃዲሾ ደመረው። አምኦት አላፍ ላጽሕ ሸዐብ ሸዕተረው።

3. ተሕሪር ሶማል ናይ ክሎም ሶማልዲን ዋጅብ ቱ።
4. ዌራይ ጄሽ አቶብዩ ምን ሶማል እንዴ ኢፊግር ምስል መትዐደይት ፈደራልየት ሕኩመት ለገብእ ህድግ አለቡ።
5. ቅዋት ኡጋንዳ ምን ሶማል እግል ልፍገሮ ቦም።
6. ሕኩመት ኬንያ ምስል ዌራይት አቶብዩ ትወድዩ ለህሌት መትሰዳዳይ እግል ሶማልዲን እምበል ጀሪመት ወምስምስ እስሮ እግል ለአብጥሮ ቦም።
7. መነዘመት ምጅልስ ቅራን፡ እተሓድ አፍሪቀ፡ አልጃምዐ አልዐረብዩ ወሙእትመር እስላም እግል ዌራይት አቶብዩ እግል ልስቀቆ ንትላኬ።
8. ምጅልስ አምን እብ አሳስ ሚሳቅ መነዘመት ምጅልስ ቅራን ማደት 7 ድድ አቶብዩ ለተትሐዜ ምስዳር እግል ልንሰእ ንትላኬ
9. እዳረት አሜሪካ ድድ ሶማል ለተተብዐ ስያሰት እግል ልትበደል ነአትፋቅድ።
10. “ ገለድ ተሕሪር ወብንዩት ሶማል እብ ድግማን ተንዚም እርሃብ ኢኮን። ዲብ ረአስ ሶማል ኢዳድል ወራር እግል ለአጅሬ፡ ሕር ወውሕደተ ለአከደት ጥውርት ምስል ግዋሬህ እብ ሰላም ለትነብር ሶማል ጀላብ እግል ኢተህሌ እግል ዐንቀፎት። “እርሃብ” ለትብል ዘዐት ሰብብ ጋብአት ህሌት። ሰበት እሊ መትቃውመት ስያስዩን ቅዋት ሶማል ስፋፎም እንዴ ነዘመው፡ እብ ዓም ረአይ ሶማል፡ ድድለ ምስል ዌራይት አቶብዩ ለትመሳኔት መትዐዳይት ፈደራልየት ሕኩመት ክምስል ልትዐንደቆ ወደው። ዲብ ረአስ ቅዋት ሕኩመት ርኢስ ዐብደለ ዩስፍ ወቅዋት አቶብያመ ድቁብ ስያስያይ ወናይ መዕነውየት ወዐስከርየት ጽፍዲት ወደው።

ፈሸል ሕኩመት ርኢስ ዐብደለ ዩስፍ

ሕኩመት አቶብዩ ሶማል እግል ወሪር ክምስል ናይ ፈገዖት ዝያረትቱ ናስአቱ ለህሌት። ምናተ እብሼሽ ዲብ ክራጅ ለአለቡ ተማስ ትወሐለት። ቅዋት አቶብያመ እግል መትቃውመት ተናዚም ሶማል ዲብ መቃዲሾ ዲብ ክሉ ለአተው እተን መዳይን ወደገቢት ሶማል እምበል አትካራም ጀሬ እቶም ለዐለ ለተአመጽጽ ጽፍዐት እግል ልክሆሉ ኢቀድረው። ሰበት እሊ አቶብዩ እግል መትዐደይት ፈደራልየት ሕኩመት ሶማል እግል ትርፊዕ መስኡልየት እግል ትንሰእ ኢቀድረት። መጥ-መጦሪ ዲብ ትደቀብ ትገይስ ለዐለት መቃውመት ስለሕ፡ ድድለ እብ ጄሽ አቶብዩ ለትትዐቀብ ሕኩመት ዐብደለ ዩስፍ እግል እግል ሕኩመት ዐብደለ ዩስፍ ምን ባይደወ አስክ መቃዲሾ እግል ልእቴ እግል ወራር አቶብዩ ለሰዴት እዳረት አሜሪካ፡ ናይ ሸዐብ መቃውማት ጠወረ። ዲብ እሊ አሰልፍ

ለትሸረሐ ናይ ስያሰት ወወስከርየት ተጠውራት ሜዳን ሶማል እብ መተንካብ እዳረት አሜሪካ፡ እግል ጂኦ እስትራተጅየት መሳልሐ ዲብ ሶማል እብ ተሐፍዝ ገበይ እብ ዎሮ እንክር፡ እግለ ታሪካይት ግውርነተ እብ ሶማልዪን ለዐለት ዲብ ወክድ ሐጨር ለኢትዳዌ እቢ ወድምለ እት ወግም እንዴ ኢተኣቲ እግለ ተሀየቦየ ወቀይ እምበል ሸክ እት ፍዕል ለውዐለት አቶብየ እንዴ ኢትከጅል ለትፈግር ቡ አግቡይ ህዬ እብ ብዕድ ሐል ለተአመጽእ ገበይ ዲብ አናደዮት ትሳሰዔት።

ሕኩመት ሸሪፍ ሼክ አሕመድ 2009 ሕኩመት ዐብደላ ዩስፍ እንዴ ኢትፈሸል፡ ለዲብ መቃዲሾ ክርዱን ለዐለ ጄሽ አቶብየ እግል አንገፎት ምን መራቀብት ዋሽንግቶን አዲስአበባ ለፈግረ መሓክም እስላሚየ እግል ሶማል እግል ኢልራቅብ ገበይ እግል ክልኣቲ፡ ብዝሓት ናይ መንጠቀት ወእዲነ ክምሰልሁመ ድወል ምውዳቅ ጸሓይ ምስል እዳረት አሜሪካ እብ መትመቃረሕ፡ እግለ ዲብ ሰነት 2007 ዲብ ኤሪትሮየ ለተአሰሰ “ ገለድ ተሕሪር ሶማል እብ ድግማን” እግል ፈንጠሮት እብ ክለ ሓለቶም ሸቀው። ክምሰል ፍገሪቲ ህዬ እግል ርኢስ ናይለ ገለድ ሼክ ሸሪፍ ሼክ አሕመድ ወርኢስ ምጅልስ ተንፊዚ ሸሪፍ ሐሰን ሼክ አድም እግል ልክሰቦ ቀድረው። ዲብ ሰነት 2008 ህዬ ፍንጌ መትዐዳይት ፈደራልየት ሕኩመት እግለ ምን ገለድ ተሕሪር ወብነ ሶማል እብ ድግማን ለአንፈሰለት ጀህት “ዕሪት” ለትብል ቁሻይት ሰቅራት እንዴ ትሆገለው ዲብ ጅቡቲ መ-አተመር ወደው። አሜሪካ ድድ ንየት ኮሎኔል ዐብደላ ዩስፍ እግል ሼክ ሸሪፍ ሼክ አሕመድ ርኢስ ሶማል ወድየተ ህዬ ለለትዐጅብ ይዐለ። ሰበት እሊ፡ ለሀደፍ ፍንጌ መትቃውመት ሐራካት ሶማል ምስል ክሉ እስላምያይ ፈርጎም፡ ደግሽ ወአከይ መቅርሕ እግል ክልቀት እግለ ሸሪፍ ሼክ አሕመድ ሜርሓይ መ-አተመር እስላሚየ ገብእ እት ህለ፡ እብ ሸዐብ ሶማል ለረክቦየ ሕሽመት እግል ወቀሎት ቱ። ዲብለ ናይ ሰልፍ ወክድ ዋሽንግቶን፡ “ምስል እርሃብዪን ዐናስር አልቃዕደ ዕላቀት ቡ” ዲብ ልትበህል ሸኬ ዐለት። ዲብ እሊ ሓርያይ ወቅት ላኪን ለበህል እንዴ ትበደለ፡ እብ ረኣይ ዋሽንግቶን ሸሪፍ ሼክ አሕመድ መተጠርፍ ለኢገብእ እስሌማይ ሜርሓይ ገብእ።

እብ እዳረት አሜሪካ “ እርሃብ” ለልብል ፈህም እብ ገበይ ዕልምየት እንዴ ኢገብእ፡ አስክ አዪ እግል ደሐን አምን ወጠነ ወእስትራተጅያይ፡ ስያሰያይ ወእቅትሳድያይ መሳል ከድም እብ ልብልቱ ለልትመዘን። ሰበት እሊ፡ አሜሪካ እግለ ተሐዝዩ ላጽሕ እግል ቲደዩ፡ ለኢተሐዝዩ ህዬ እምበል ለገብአት ትግበእ ሰብብ እርሃብ ለትብል ስሜት ከርስ እግል ተትዐግቡ ለለዐይብ አው ለትከጅል እቡ ጋር ኢኮን። እብሊ ህዬ ማሌ “እርሃብ” ለትብሉ ለዐለት ዲብ በል ሸም “ወጠኒያይ

ሜርሐይ” እግል ቲበሉ ምሽክለት አለበ። እሊ ህዬ ስያስያይ ልባብ ወናይ ሐቂቀት አዋይን ምን ኢጠይዕ መቃደስ አምዋጅ ማኬየቪላይ አፍካር ለመጽእ ቱ። እብሊ አሳስ እሊ ህዬ ፍንጌ “መትዐደይት ፈደራልየት ሕኩመት” ወለ ለምን “ ገለድ ሙእተመር እስላሚያ” ለአንፈሰለት ጀህት ሸሪፍ ሼክ አሕመድ፡ እብ ስቅራታት እዳረት አሜሪካ ወሕኩመት አቶብየ እንዴ ተለ፡ ምን ዮም 31 ማዮ አስክ 9 ጁን 2009 ናይ “ዕሪት” ሙእተመር ዲብ ጅቡቲ ገብአ። ዲብለ ሙእተመር፡ ምን ፈረንሰ፡ ብሪጣንያ፡ ስዑድያ፡ ጅቡቲ፡ እተሓድ አፍሪቀ፡ አልጃምዐ አልዐረብየ ወሙእተመር እስላም ወእተሓድ አሮብ ክምሰል መራቅቢን ሻርኮ ዐለው። ዲብ እሊ ለተሌ ቀራራት ህዬ ትዋፈቀው።

1. እግል ሰላም ዳይመት ለለአደምን ሐል ስያሲ አናደዮት።
2. ክሉቅ ለህለ ናይ አምን ጋግ አርህዮት።
3. ደሐን ስካን አድመኖት።
4. ራድኢት እንሳንዮት ቀደሞት።
5. ስያደት፡ ሕሽመት ወውሕደት ምድር ሶማል አከዶት።
6. ዲብ ቀበት ዎሮ ወሬሕ ዘብጥ አብጠሮት።

ምናተ፡ ናይ ሰልፍ ፊልም እንዴ ሸቄክ፡ ሐዲስ በርናምጅ አው ሲናርዮ እብ አዳላይ፡ ዲብ መርሐለት ሆሊወድ እግል ተአቅርብ ቀሊል እግል ልግበእ ቀድር። ምስል አሕዳስ ወለህሌት ሓለት ሶማል ዲብ ምድር ለህለ እግል ትክደም ላኪን ቀሊል ሸእ ኢኮን። እግል መሰል እትፋቅየት ጅቡቲ ዲብ ዮም 31 ጃንዋሪ 2009 እግል ሸሪፍ ሼክ አሕመድ ወርኢስ “ መትዐደይት ፈደራልየት ሕኩመት ሶማል” እንዴ ትበህለ ምንመ ተሐረ፡ ዲብ ሶማል ሰላም ዲብ መዲድ ላኪን ፋሽል ቱ። ለሕኩመት እግል ኖስ ዲብ ናይ ረኣሰት ዴዋን (ፓላስ) እግል ኖሱ እግል ልዕቀብ ለኢቀድር ምን ገብአ፡ እብ ከአፎ ሰላም እግል ትምጸእ ትቀደር? ለእብ ዶልዶሉ እግል ገሌ ሸዋሬዕ መቃዲሾ ለራቅብ ቅዋት ኡጋንደ ወብሩንዲ እግል ኖሱ እብ መትቃወመት ሶማል ትርድት ጽፍዐት ዲብ ሳደፊየ እቱ ወክድ አው ገሌ ምን ውሕዳተ ምን መዐሳክሮም እንዴ ፈግረው ዲብለ ልትሐረኮ እቱ ወክድ ዲብ ኢልምሕክ ከቢን እንዴ አተው ዶል ልጸፊያ፡ ዲብ ረኣስ ላጽሓም ሶማልዱን ለለሽዐልል ጀራይምቱ ጀሬ ህለ። ሰበት እሊቱ ህዬ ሕኩመት ሼክ ሸሪፍ እግል ሕዳም ሶማልዱን ምን እግሎም ወእግል ወጠኖም እግል ክልኤ ዕቁዳት ታምም ለሳደፊ መሻክል እግል ልካርጅም ለዐለት እሎም ሰእየት አቀለየተ ለለትዐጅብ

ኢኮን። ተቃራኒ “መራቅባይ ሐሽም ሰማል ወኤረትርዮ” ክምሰለ ለሐብሩመ ሃይበት
ድወል መነዘመት ምጅልስ ቅራን ዲቡ ደማን ወእምነት እብድያም ዐለው።